

Letovisko Harmónia | Resort Harmonia

VÝZNAMNÉ
LESNÍCKE
MIESTO

Lesy sú nám ľuďom všestranne užitočné. Využívame ich hospodársky, no nesmierny význam pre nás majú aj v sociálnej oblasti, kde využívame ich atropické funkcie napríklad na rekreáciu, oddych a regeneráciu síl, na zdravotné účely a liečenie a na hygienické účely, no vplyvajú aj na našu psychiku a estetické vyžitie. Človek skrátka hľadá v prírode únik pred stresmi technickej civilizácie.

Medzi prvými lokalitami u nás, kde človek upriamil svoju pozornosť na rekreačný a liečebný potenciál lesa, bolo aj bývalé klimatické letovisko Harmónia. Jeho história začína v roku 1868, kedy bol za správcu modranských lesov (lesného radcu) zvolený Alexander Filípek. Ako skúsený lesník v lese hospodáril, no zároveň ho ako jeho obdivovateľ vnímal aj ako estetický objekt, k čomu sa snažil pritiahnúť aj verejnosť. Preto v okolí svojho lesného úradu, v mieste kde lesy Malých Karpát prechádzali do poľnohospodárskej krajiny, začal budovať lesné chodníky, mostíky cez potok a odpočívadlá s lavičkami. Lokalita už predtým pre svoju malebnosť známa ako „Harmónia“ sa stala ešte príťažlivejšou a vyhľadávanejšou obyvateľmi Modry aj širšieho okolia.

Štatút letoviska získala Harmónia v roku 1888 a v tom istom roku bola postavená aj prvá vila nesúca meno „Harmónia“. Patrila konzorciu, ktorého členom bol aj Alexander Filípek. Čoskoro

ju nasledovali ďalšie: Ilona, Irén, Anna či Natália, postupne stavané aj na nelesných plochách. V roku 1910 stálo v Harmónii 18 a v roku 1914 už 25 vil.

Letovisko sa časom stalo známym a vyhľadávaným rekreačným miestom lákajúcim k návšteve aj obyvateľov Bratislavy, Viedne alebo Budapešti. O jeho chod sa staralo mesto, no zásluhu na jeho rozvoji mal aj modranský turistický a okrášľovací spolok, ktorého členovia značkovali turistické prechádzkové chodníky a vybavovali ich lavičkami, čím chceli zvýšiť prístupnosť a schodnosť modranských lesov a vzbudiť tak záujem o turistiku a krásy prírody.

Okrem ubytovania letovisko poskytovalo aj stravovacie možnosti, krytú tanečnú sieň, tenisové ihrisko, korčuľarsku dráhu, ruskú kolkáraň, letný kúpeľ a kaďové kúpele. Jeho rozvoj zabrzдила I. svetová vojna. V povojnových časoch sa o obnovu zašlej slávy pokúsila Účastinná spoločnosť Harmónia založená Hospodárskou bankou v Trnave. Rozbehlo sa nové kolo výstavby, tentokrát so snahou sprístupniť letovisko širším vrstvám spoločnosti. Boli postavené turistické ubytovne, Slnecny kúpeľ podľa návrhu architekta Dušana Jurkoviča, kúpalisko, strelnica a záhradná reštaurácia. Stavali sa aj vily a súkromné chaty, no charakter letoviska sa menil – väčšina objektov už neslúžila ako letné byty, ale ako krátkodobé ubytovanie. Z letoviska sa stala „rekreačná oblasť“.

Jej rozmach kulminoval za Slovenského štátu, kedy boli postavené dva veľké, luxusné hotely. V roku 1944 stálo v lesnej časti Harmónie 41 rekreačných objektov a ďalšie boli mimo lesa.

Toto obdobie rozvoja skončilo februárovým prevratom v roku 1948. Vily aj súkromné objekty boli zoštátnené a zaradené do bytového fondu, väčšie objekty sa zmenili na kancelárie a výrobné prevádzky a rekreačná oblasť na osadu s trvalo obývanými domami.

Dnes má Harmónia charakter chatovej oblasti a rekreačného zázemia neďalekej Bratislavy. Minulosť pripomínajú zachovalé vily a zrekonštruovaná budova lesného úradu s bustou Alexandra Filípeka. No predovšetkým je tu stále les. Les so svojim blahodarným vplyvom na človeka, na naše fyzické aj duševné zdravie.

LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, zachovávajú úctu k minulosti, vyhlásili v roku 2023 Letovisko Harmónia za významné lesnícke miesto.

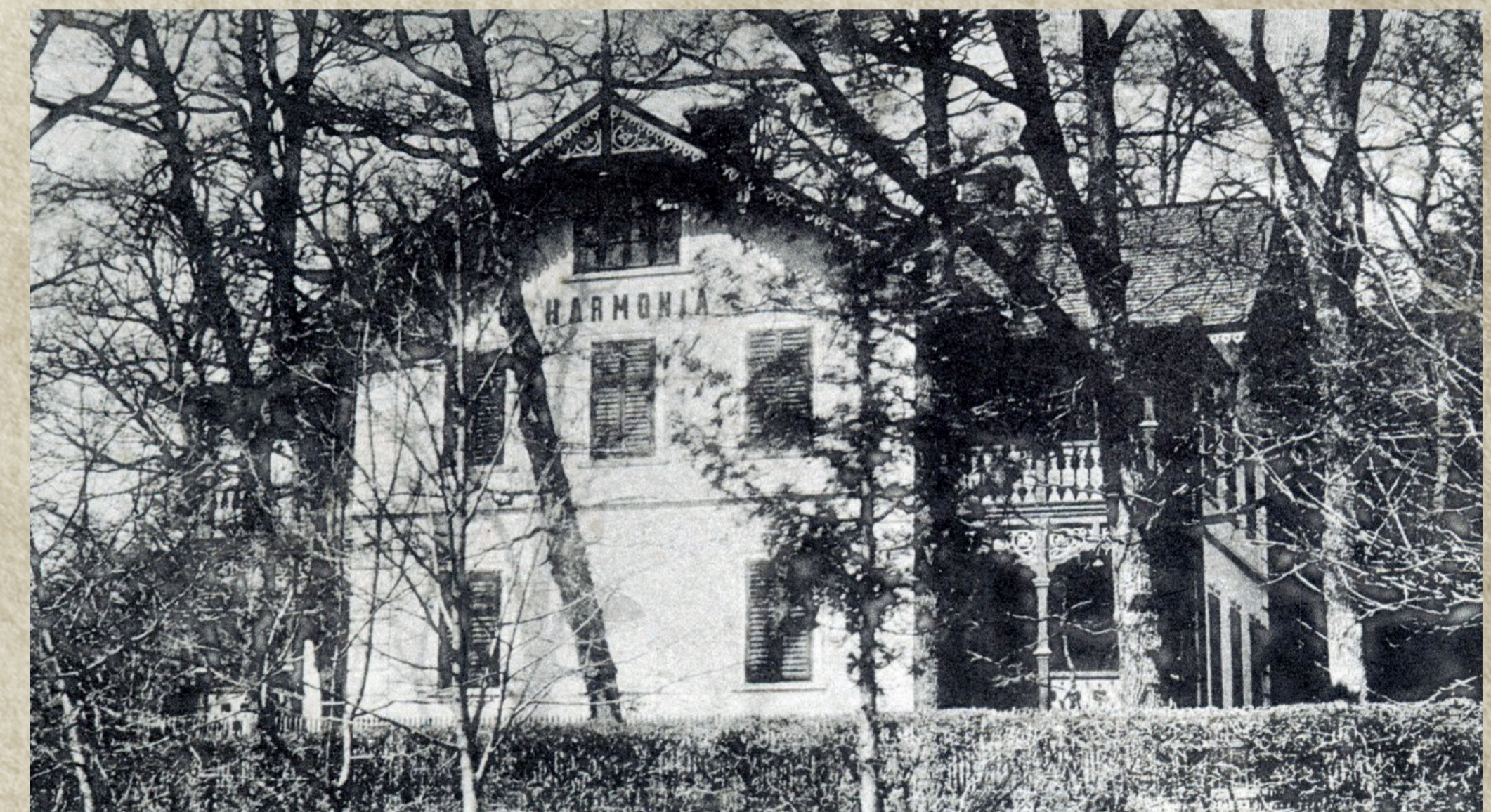
Obdobným garantom vyhlasovania, evidencie a zachovávanía významných lesníckych miest na Slovensku je Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene.

Alexander Filípek (II. 4. 1846 – II. 1. 1927)

Pohľad na letovisko od Veštíkovej horárne. | The view of the resort Harmonia from the Veštíkova game keeper's lodge.

Vila Harmónia - prvá vila v letovisku postavená v roku 1888. | Villa Harmonia - the first villa built in resort in 1888.

Lesný úrad v Harmónii stál pri lesnej ceste do Kuchyňa na Záhorie. | The forestry office in Harmonia was situated by the road to Kuchyňa in Záhorie region.

Forests are useful to us humans in many ways. We use them economically, but they are also of immense importance to us in the social field. We use their atropic functions, for example for recreation, rest and regeneration of forces, for health purposes and treatment and for hygienic purposes, but they also affect our psyche and aesthetic enjoyment. People seek escape in nature from the stresses of technical civilization.

A climatic resort Harmónia belonged to one of the first areas in Slovakia where aesthetic and health phenomena were started to use. The history of the resort is dated from 1868 when Alexander Filípek became the administrator (forests councilor) of the Modra forests. As an experienced forester he managed the forest, but at the same time, as his admirer he also perceived it as an aesthetic object, to which he tried to attract the public as well. That is why inside the forest stands around the forest office – in the place where the Small Carpathians crossed the agricultural country – he started to construct forest pavements, bridges through the streams and resting places with benches. That time the locality was already famous as “Harmonia” for its picturesqueness and began more attractive and desired by the inhabitants of Modra and its surroundings.

Harmonia received the status of a resort in 1888, when the first villa was built. It was called “Harmonia” and it belonged to a consortium, where Alexander Filípek was also one of the members. Soon after, other villas were built (Ilona, Irén, Anna or Natália), partly outside the forest. In 1910, there were 18 and in 1914 25 villas in Harmonia.

The resort became famous and desired, it was visited by Bratislava inhabitants, as well as from Vienna or Budapest. The town took care of it but also the Modra tourist association, as well as the association which took care of the beauty of the cultural heritage in the country, whose members marked tourist paths and gave benches to the resort in order to improve the access and passability of the Modra forests and draw the attention to hiking and beauty of the nature.

In addition to accommodation, the resort also provided dining options, as well as the recreational possibilities and cultural

activities – dance hall, tennis court, skating rink, summer bath, Russian bowling place, hot tub. The development of the resort was interrupted by the World War I. After the war, the association “Harmonia”, founded by the Economic Bank in Trnava, tried to regenerate the previous fame. Another period of constructions started up, trying to access the resort to wider social classes. The premises of the tourist accommodation, sunbath according to the design of the architect Dušan Jurkovič, swimming pool, shooting ground, garden restaurant were built. Villas and private cottages were built as well but the character of the resort changed. The majority of the buildings did not serve as summer flats but as a complex of short-term accommodation – the resort became “a recreational resort”. Its boom culminated within the Slovak State, when two large, luxurious hotels were built. In 1944, there were 41 recreational facilities in the forest part of Harmonia, and others were in non-forest areas.

This period of the development finished because of the revolution in February 1948 when the villas and the private premises were nationalized, put into the housing stock and the recreational resort became a settlement with the permanently inhabited premises. A short period of development resort experienced in the 1960s and 1970s, when it was a popular location for individual and corporate recreation.

Nowadays, “Harmonia” has the character of the chalet area and recreational place of near Bratislava. Some well-preserved villas and a reconstructed building of the forest office with the bust of Alexander Filípek reminds a goneby fame. Above all, there is still a forest here. The forest with its beneficial effect on humans, on our physical and mental health.

Resort Harmonia, as a sign of respect for history as well as for the memory of future generations, was declared by LESY Slovenskej republiky, štátny podnik in 2023 as the SPECIAL FORESTRY SITE.

The Museum of Forestry and Wood Technology in Zvolen is the guarantor of searching, recording, restoration and popularization of special forestry sites.

MODRA

